

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ

လါမးရှး ၅သီ, ၂၀၂၁နံၣ် / KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်-21-58-II

ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရှၢၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ: ဖိသၣ်တဂၤလၢအဘၣ်ဒိနးနးကလဲာ် ဒီဖျါ ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပိာ်အတၢ်ပိာ်ဖးထီၣ် ဖဲသထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, လါယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၁နံၣ်

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤပာ်ဖျါဖဲ ဖဲလါယနူၤအါရံၤ ၈သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် ဖိသၣ်ပိာ်ခွါလၢ အသးနံၣ် အိၣ် ၁၂နံၣ်တဂၤ ယီၤဘၣ်ဖဲဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပိာ်ဖဲ တမိးဒီးကရူာ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အခိၣ်လၢအစ့ၣ်တကပၤဖျါးကွံာ် ဒီဖျါတၢ်ပိာ်ထီၣ်အယံ, ဒီးအခိၣ်ကံၣ်ဒုၣ်လၢအထွဲတပၤစ့ၢ်ကီး ဘၣ်ဒိဖဲဒုၣ်န့ၣ် လီၤ. ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအံၤ ဘၣ်အိၣ်လၢ လီၤကဝီၤကသံၣ်ဒီး သၢသီလၢတၢ်ကူၤစါယါဘျါအဂီၢ်, ဒီးလၢခံ ဘၣ်တၢ်က့ၤဆှၢအီၤဆှၢ အသဝီဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၣ်ပိာ်အံၤ မ့ၣ်ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျါးသးမ့ၣ်ဒိၣ် (KNLA) အ မ့ၣ်ပိာ်လၢအဒီးလီၤပာ်ယာ်ဖဲလၢ ကဒိသဒါကီၢ်ပယီၤသးပဒိၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤအါထီၣ်လၢ လီၤ ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.¹

(၁)တပတီၢ်-တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပိာ်အတၢ်ပိာ်ဖးထီၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးမ့ၣ်နံၣ်မ့ၣ်သီ	လါယနူၤအါရံၤ ၈သီ, ၂၀၂၁နံၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူာ်, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရှၢၣ်)	အ---သဝီ, တမိးဒီးကရူာ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်

ပှၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျါ	
မံၤ	စီၤ၁---
သးနံၣ်	၁၂
မ့ၣ်/ခွါ	ခွါ
ဟံၣ်ဖိလီၤဖိ အိၣ် /တအိၣ်	တအိၣ်
တၢ်ဟံးမူဒါ /လီၤလၢ	ကွီၤဖိ
အိၣ်ဆိးဒုသဝီ	အ---သဝီ, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ လံာ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ လါယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၁နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆှၢဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၤကဝီၤပှၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲဒုသထူၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂ်ဝီခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG လၢကမၤနီၣ် မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် ဖဲလီၤကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၤကျဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤ လၢအဝဲနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ တၢ်ကွဲးရှဲပှၤအါထီၣ်အီၤ ဖဲ ပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၣ်ဖဲဒုၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရှဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ.

ပုလဲအမဲအာပယွဲတၢ်တဂၤအဂီၢ်အကျိၤ				
မံၤ	လိာ်လၢ	သုးကျိၤ/ သုးရၢၣ် / သုးတြိၤ	အိၣ်သ့ၣ်လိာ်သးလိာ်ကျဲ / သုးကလၢၤ	အခိၣ်အမံၤဒီးလိာ်လၢ
တသ့ၣ်ညါ	တသ့ၣ်ညါ	KNLA သုးက့ (၁), သုးရၢၣ် (၂) မ့တမ့ၢ် ကညီဂၤသးကရၢ (KNDO)	တသ့ၣ်ညါ	တသ့ၣ်ညါ

(၂)ပတီၢ်တပတီၢ်-တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲၤပုၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆီဘၣ်တဆီတက့ၢ်.
 တၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၣ်လၢ ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ (KWO) အနဲၣ်ရဲၣ်လၢအအိၣ်ဖဲ သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကွဲးနီၣ်ပုၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၤလဲၣ်.
 ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်အံၤ တိၤစၢၤမၤစၢၤပဲ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအံၤ အဟံၣ်ဖိယိဖိလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံဒီးရဲၣ်ကျဲၤမၤစၢၤန့ၢ်ဝဲ တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤလၢ ကသံၣ်ဒးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၃)ပတီၢ်တပတီၢ်-ဟံးဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂီၢ်အကျိၤလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်

ဟံးဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂီၢ်အကျိၤလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်.

ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၈သီ, ၂၀၂၁နံၣ်, ဂီၤခိ ၈န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, စီၤဘ---, ပိာ်ခွါဖိလၢအသးနံၣ်အိၣ် ၁၂နံၣ်တဂၤ လၢအအိၣ်ဖဲ အ---သဝီ, တမိးဒီးကရူၢ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, နူသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်တဂၤအံၤ ယီၢ်ဘၣ်ဝဲဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိာ် ဖဲအလဲၤမၤန့ၢ်ဝဲ သ့ၣ်တဝံးအဘျီၣ်လၢပုၤလၢကျိၤ လၢအယံၤဒီးအသဝီသၢမံးလၢ, ဒီးအဝဲလဲၤယုာ်ဝဲဒီး သဝီဖိလၢအဂၤအဂၤတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. အခိၣ်လၢအစ့ၣ်တကပၤဖျိးဝဲဒီးဖျါတၢ်ပိာ်ထီၣ်ဖးဒိၣ်အယိလီၤ. ဒီးအဝဲအခိၣ်ကံၣ်ဒုၣ်လၢအထွဲတပၤစ့ၢ်ကိး ဘၣ်ဒိဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ, သဝီဖိလၢအလဲၤယုာ်ဒီးအိၣ်တဖၣ် ဟဲက့ၤစိာ်က့ၤအိၣ်ဆူသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢလိာ်ခံဖဲတနံၤယီၤန့ၣ်, ဘၣ်တၢ်ဆူအိၣ်ဆူကညီဆူၣ်ရူၤမၤစၢၤပဲကျိၤ (KDHW) အကသံၣ်ဒးလၢအအိၣ်ဖဲ ခုၣ်အိၣ်ယုၤနူၤသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်ဝဲဒးလၢ လၢတၢ်ကူၤစၢၤယါဘျီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်က့ၤဆူအိၣ်ဆူအသဝီ ဖဲအအိၣ်လၢကသံၣ်ဒးသၢသီဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ. စီၤဘ---အံၤ မ့ၢ်ဖိၣ်ယဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. (အမိာ်သံဝံၤအလီၢ်ခံ အပၢ်ဟံးတၢ်ကွဲၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ). ခဲအံၤအဝဲအိၣ်ဒီး အမ့ၢ်ဂၢ်မုၢ်ကဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အမ့ၢ်ဂၢ်စ့ၢ်ကိး ဘၣ်ကျဲးစၢးဂဲၤလိာ်လၢတၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအံၤ တဟ့ၣ်ဘၣ်ဝဲကသံၣ်ပုၤနီတဘးဘၣ်. အဝဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိး ကျိၣ်စ့ၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ လိာ်ကဝီၤနူၤသဝီဖိတဖၣ်, ကီၢ်ဆၣ်ခိၣ်န့ၣ် တဖၣ်ဒီး KWO အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲကျိၣ်စ့ၢ်လၢ ၃၅၀,၀၀၀ ကွဲးန့ၣ်လီၤ.

ခိဖျါစီၤဘ---အမ့ၢ်ဂၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ အကလဲၤဆူဝဲအိၣ်ဆူ ကသံၣ်ဒးအယိဒီး, KNU ကသံၣ်သရၢၣ်ဟဲဒီးကွဲၣ်ထွဲဝဲအတၢ်အိၣ်သးလၢ အ---သဝီထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမးရှး ၄သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ်, အဝဲဘျီက့ၤဝဲဂ့ၤဝဲဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲတဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဆါလၢအဂၤအဂၤနီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ပိာ်လၢအပိာ်ထီၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးလိာ်အိၣ်လၢ KNLA သုးက့ (၁), သုးရၢၣ် (၂) မ့တမ့ၢ် အမၤသကိးတၢ်ဒီး KNDO န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၁သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ်, KNLA ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ လိာ်ကဝီၤနူၤသဝီဖိတဖၣ်

လာ အဲသ့ဒီးလီဝဲမ့ပိလ်လၢပုၤကျိၤန့ၣ်လီၤ. KNLA ဟ့ၣ်ပလီၤကဒီးန့ၣ်ဖိသဝီဖိတဖၣ် အသီတဝီ ဖဲလါယ နူအါရံၤ ၇သီ, ဟါဒီးဒီး လါယနူအါရံၤ ၈သီ, ၂၀၂၁န့ၣ် ဂီၤခိန့ၣ်လီၤ. န် KWO န့ၣ်ရွဲၣ်လၢသထူၣ်ကီၢ် ဆၣ်ဟ်ဖျါဝဲအသိး, သဝီဖိတဖၣ်ထံၣ်ဝဲ KNLA သုးဖိတဖၣ်လၢပုၤလ်ကျိၤ ဖဲအလဲၤမၤန့ၣ်ဝဲ သ့ၣ်တဝံးဘ့ၣ် လၢတချုးလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးတနံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါဒံၣ်စ့ဘၢၣ် ၂၀၂၀န့ၣ် ဘူးကလၢၤန့ၣ်, သုးပဒိၣ်တဖၣ် ဆုၤအါထီၣ်ဝဲအသုးဖိတဖၣ် ဒီးဟးဝုၤဝီၤအါ ထီၣ်လၢဟီၣ်ကဝီပူၤ ဒီးခးလိာ်သးတဘျုးဘျီဒီး KNLA ဖဲမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤ ကမၢ်ဝဲ NCA တၢ်ပတုၢ်တၢ်ခးအဆၢဖိ ၅(ဂ) လၢအဟ်ဖျါဝဲလၢ ပုၤဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျါတဖၣ် “ကဘၣ်ဟး ဆုးဝဲတၢ်ဆုၤအါထီၣ်ဝဲသုးမုၢ်သံၣ်ဘိၣ်ဂံၢ်ဘါလၢ လီၢ်ကဝီၤတဖၣ်လၢ အပၣ်ယုၢ်လၢ တၢ်ပတုၢ်တၢ်ခးအပူၤ အါ န့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အါထီၣ် တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.”

သုးပဒိၣ်မၤအါထီၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအယိ KNLA လၢအအိၣ်လၢသုးက့ (၁), သုးရၣ် (၂)တဖၣ် ဘၣ်ဒီး လီၤအါထီၣ်ဝဲဒၣ် ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ် န်သိးကဒီးသးဝဲသုးပဒိၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤလၢတၢ်လီၢ်တနီၤ နီၤန့ၣ်လီၤ. (န်ကညီၣ်ဂီၢ်ဝီၣ်ဒီးယာ်ကရူၢ် KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဟ်ဖျါဝဲအသိး, သုးပဒိၣ်သုးတဖၣ် ဟူး ဂဲၤအါဝဲလၢပုၤပူၤ ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ). တၢ်ဒီးလီၤအါထီၣ်ဝဲ မ့ၢ်ပိၢ်အသီတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤက မၢ်ဝဲ NCA အဆၢဖိ ၅(က) ဒီးလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီး တၢ်ဘျုးခိၣ်သ့ၣ် ၈(က) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘ့ၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၣ်အီၤဖဲ လါယနူအါရံၤ ၂၀၂၁န့ၣ် ဖဲ KNU နူသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်ဝဲဒၤဒီးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘ့ၣ်အံၤဟ်ဖျါဝဲ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တဂၤအံၤ ဘၣ် တၢ်ကုၤစါယါဘျါ အတၢ်ပူၤလီၢ်တဖၣ်လၢ အဒီးန့ၣ်ဘၣ် ဝဲ ခိဖျိဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်အတၢ်ပိၢ်ဖးထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

[တၢ်ဂီၤ - KHRG]

(၄)ပတီၢ်တပတီၢ်-တၢ်ယုၤန့ၣ်အခွဲး

မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤခါ, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တဂၤအံၤ အမုၢ်ဂံၢ်အံၤ ဟ့ၣ် KHRG လၢကသုဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီၣ်ဂီၢ်ဝီၣ်ဒီးယာ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖျါကီၢ်

ကညီၣ်ဂီၢ်ဝီၣ်ဒီးယာ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ န့ၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢ သဘူတဖု လၢအာၣ်လီၤမၤတၢ်လၢကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂီၢ်ဝီၣ်ဒီးယာ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ် ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤနူသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ န်သိးကဟ် ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤကမုၢ်တဖၣ် အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.